

СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕР'ЄРІВ З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кузнецова І.О., зав. каф. комп'ютерних технологій дизайну

Мараховський А.А., ст.викладач кафедри комп'ютерних технологій дизайну
Національний авіаційний університет

Анотація. У статті розглянуто питання сучасного проектування інтер'єрів на прикладах студентських дипломних проектів і робіт з урахуванням синтезу мистецтв і нових технологій. Вказані ті, що історично використовують синтез мистецтв інтер'єри сакрального простору, що активно використовують синтез мистецтв інтер'єри дитячих дошкільних закладів. Приведені приклади трансформації об'єктів промислового дизайну в процесі синтезу мистецтв.

Ключові слова: об'єкти дизайну, синтез мистецтв, український інтер'єр, нові технології.

Анотация. Мараховский А.А. Синтез искусств в украинских интерьерах при учете влияния новых технологий. В статье рассмотрен вопрос современного проектирования интерьеров на примерах студенческих дипломных проектов и работ с учетом синтеза искусств и новых технологий. Указаны исторически использующие синтез искусств интерьеры сакрального пространства, активно использующие синтез искусств интерьеры детских дошкольных заведений. Приведены примеры трансформации объектов промышленного дизайна в процессе синтеза искусств.

Ключові слова: объекты дизайна, синтез искусств, украинский интерьер, новые технологии.

Annotation. Marahovskij A.A. Synthesis of arts in the Ukrainian interiors at the account of influence of new technologies. The question of modern designing of interiors by the example of student's degree projects and works in view of synthesis of arts and new technologies is considered in article. Historically using synthesis of arts interiors of the sacral space actively using synthesis of arts interiors of children's preschool institutions are specified. Examples of transformation of objects of industrial design during synthesis of arts are resulted.

Key words: objects of design, synthesis of arts, the Ukrainian interior, new technologies.

Постановка проблеми. Сучасний український дизайн інтер'єру має свої особливості, як будь-який національний інтер'єр, не дивлячись на природним чином існуючі глобалізаційні ознаки сучасних інтер'єрів в світі. Визначення цих особливостей сприятиме розвитку українського національного дизайну.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історичний аналіз дизайну інтер'єру представлений такими сучасними оглядовими об'ємними працями як Пайл Дж. [6], Райлі Н. [7], використанню меблів в дизайні інтер'єру присвячена праця під редакцією Міллер Дж. [5] і ін.

Самойлович В.П. [8] проаналізував народну архітектурну творчість в Україні. Особливостям українського дизайну присвячені цикл робіт Даниленко В.Я. [1,2], дисертаційна робота Татиевского П.М. [9] і ін.

Огляд інтер'єрів, створених українськими дизайнерами, можна побачити в журналах «Архітектура і престиж», «Салон», «Архидея». Найбільш близький до науково-популярного по рівню публікацій журнал «Архітектура і престиж» не публікується вже 3 року. Журнал «Архидея» в боротьбі за маркетингову нішу набуває все більш популярістського

характеру, аж до невизначеності в році створення інтер'єру, функціонального призначення його складових частин, фактично даючи тільки ілюстративний ряд.

Сам синтез мистецтв концептуально вивчений. У [8] Мараховським А.А. стисло проаналізовано 28 бібліографічних джерел, пов'язаних з синтезом мистецтв і дизайном інтер'єру.

Відлення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячена дана стаття. Синтез мистецтв в українському інтер'єрі при урахуванні впливу нових технологій недостатньо вивчений і вимагає свого вивчення у зв'язку з необхідністю презентації українських інтер'єрів на світовому ринку, що підтверджується проектуванням елементів синтезу мистецтв в дизайні інтер'єрів аеропортів, кафе і інших громадських будівель.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана у відповідності з планом наукових досліджень Національного авіаційного університету України, кафедри комп'ютерних технологій дизайну, тема «Засади формування гармонійного предметно-просторового середовища міських утворень» №83/10.03.03 у відповідності з галузевим НДР.

Метою роботи є характеристика особливостей синтеза мистецтв в українському інтер'єрі.

Основна частина. Аналіз курсових проектів студентів спеціальності «Дизайн» національного авіаційного університету за останні три роки показав, що 91% проектів (середня кількість навчаних студентів в році - 330 чоловік) студенти самостійно пов'язують свої розробки з синтезом мистецтв. Дипломні роботи бакалаврів практично на 85% самостійно використовують синтез мистецтв при проектуванні інтер'єрів. Причому після вивчення дисципліни «Синтез мистецтв» в десятому семестрі кількість проектів з самостійним використанням синтезу мистецтв зростає до 100%, а в першому пред'явленні дипломних проектів магістрів і фахівців залишається на рівні 97% цілеспрямованого самостійного застосування, не дивлячись на тенденцію моди на мінімалізм або деконструктивізм, що виключають активне декорування. При цьому використання ландшафтного дизайну і декороване оформлення ванних кімнат в дипломних проектах не враховується, як наприклад в дипломній роботі магістра (М) Ціперка Д.В. «Прийоми дизайну інтер'єрів громадських споруд з використанням новітніх технологій». На рисунках керівник дипломного проекту (роботи) буде позначений буквою К, спеціаліст - (С).

Важливий складовій при проектуванні будь-якого об'єкту дизайну є урахування впливу нових технологій. Особливо це актуально при проектуванні інтер'єрів, функціонально пов'язаних з новими технологіями в сприйнятті людей, такими, наприклад, як інтер'єри аеровокзалів (рис.1).

Хомич К.Ю. (С), Сидорова О.І.(К)
 «Дизайн інтер'єрів приміщення
 додаткового обслуговування
 пасажирів в аеровокзалі Жуляни»

Миронець А.П.(С), Єременко Л.К.(К)
 «Дизайн інтер'єрів ресторану
 швидкого харчування в аеропорту»

Рис.1 – Синтез мистецтв в інтер'єрах аеропортів, 2011

Перш за все необхідно відзначити інтер'єри, в яких максимально використовується синтез мистецтв. Перш за все це сакральний простір культових споруд. У сакральному просторі християнських храмів використовується синтез мистецтв на своєму вищому рівні, оскільки припускає релігійні співи, по суті театральна дія, зображення Ісуса Христа з апостолами на стелі, стінах або іконах, мозаїку, орнаменти, вітражі, в католицькому храмі - скульптуру (рис.2). Нові технології в цьому випадку стосуються таких же положень, як в будь-якому іншому інтер'єрі, особливо відносно аудіальної складової дизайну інтер'єру.

Рис. 2 – Вищий рівень синтезу мистецтв в інтер'єрах сакрального простору в дипломній роботі «Особливості формування дизайну середовища Реколекційних центрів (на прикладі парафії святого Іоанна Богослова в м. Києві)», 2011. Моїсєєв Г.П.(М), Чернявський В.Г. (К)

До другого по кількості використання об'єктів синтезу мистецтв типу споруд можна віднести інтер'єри дошкільних дитячих закладів, оскільки в них дуже важлива інформаційна складова комунікативного дизайну, і, як наслідок, різноманітність використовуваних засобів і об'єктів мистецтва (рис.3). Тут при урахуванні впливу нових технологій в першу чергу важливе використання сучасних матеріалів і засобів, що дозволяють підвищити безпеку експлуатації інтер'єру і складових його об'єктів.

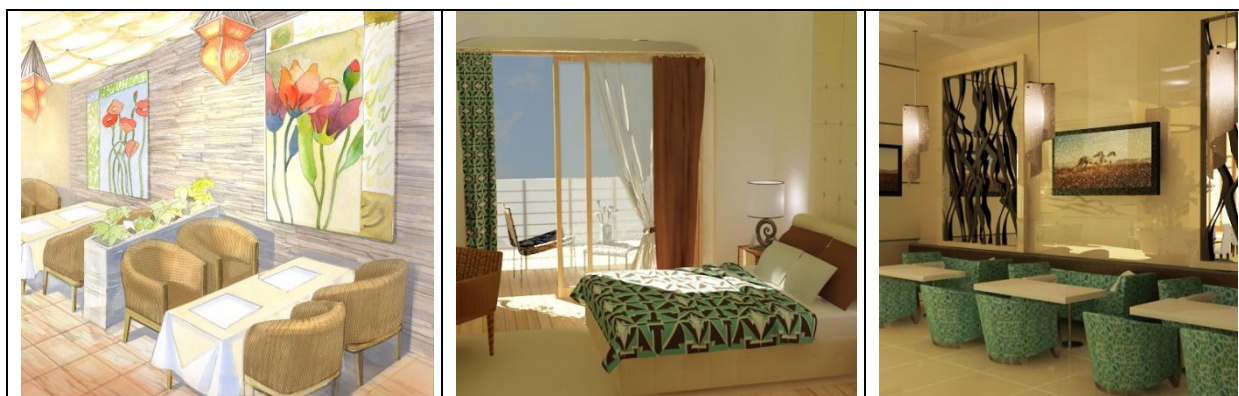

Денисюк А.О.(С), Сидорова О.І.(К)

Юматова І.Б.(С), Єременко Л. К. (К)

Рис.3 – Різноманітність використовуваних засобів і об'єктів мистецтва в інтер'єрах дошкільних дитячих закладів в дипломних проектах на тему «Дизайн інтер'єрів дитячого садочка в авіамістечку»,2011

Графічний дизайн на тканині (об'єкті промислового дизайну), живопис, кування в інтер'єрі, текстильні вироби, вироби з скла і кераміки, представлені на рис.4, - ось неповний перелік об'єктів, що синтезують інтер'єри з мистецтвом. Це дипломні роботи, виконані під керівництвом Чернявського В.Г. в 2010 р. «Особливості формування дизайну інтер'єру ресторану оздоровчого комплексу авіамістечка з використанням текстильних виробів» (магістр Качинська І.О.) та «Особливості формування дизайну інтер'єрів готелів в умовах Причорномор'я України Херсонської області» (магістр Дерев'янкін О. В.).

Качинська І.О.

Дерев'янкін О. В.

Рис.4 – Синтез дизайну інтер'єру з мистецтвом через текстиль, живопис, ковани вироби

Синтез архітектури і інтер'єру природний, особливо якщо проєктований інтер'єр повинен підкреслювати архітектуру місця, де розташовується будівля. Такі інтер'єри, представлені на рис.5, де також відображено використання скульптури і вітражі. Активно елементи архітектура, така, як колони, традиційно використовувалася при декоруванні меблів, виконаних в стилях бароко або класицизму. Сучасні технології дозволяють не тільки наносити зображення архітектурних об'єктів на стіни інтер'єрів, але і транслювати активний відеоряд, розкриваючи особливості цих архітектурних споруд.

Мельниченко Г.Ю. (М), Чернявський В.Г.(К)
«Прийоми формування дизайну інтер'єрів ресторану з використанням декоративного мистецтва України», 2010

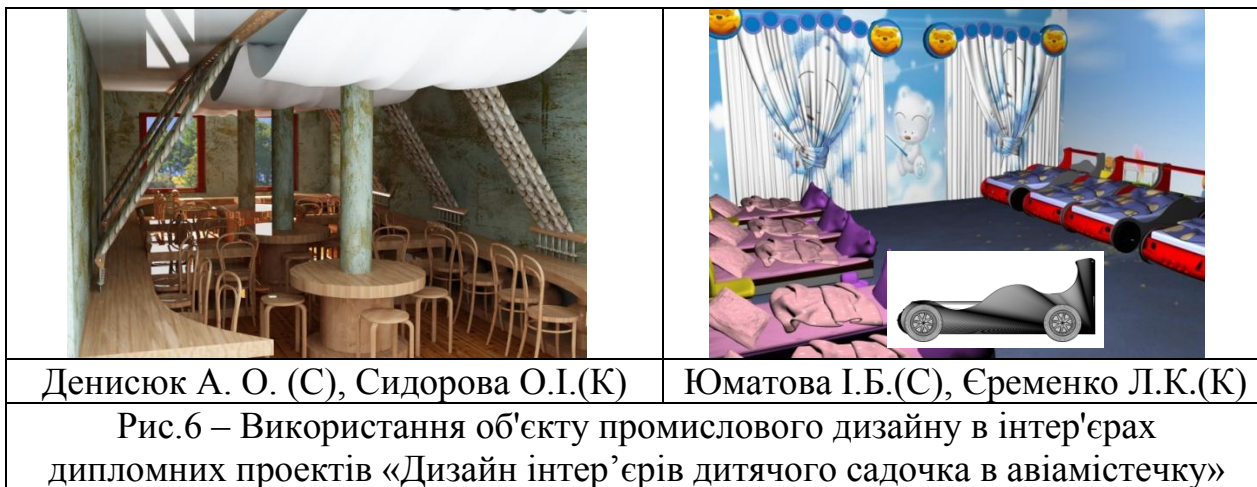

Малишевська І.О. (М), Кузнецова І.О.(К), «Особливості формування дизайну інтер'єрів культурно- розважальних комплексів з урахуванням впливу історичного середовища», 2010

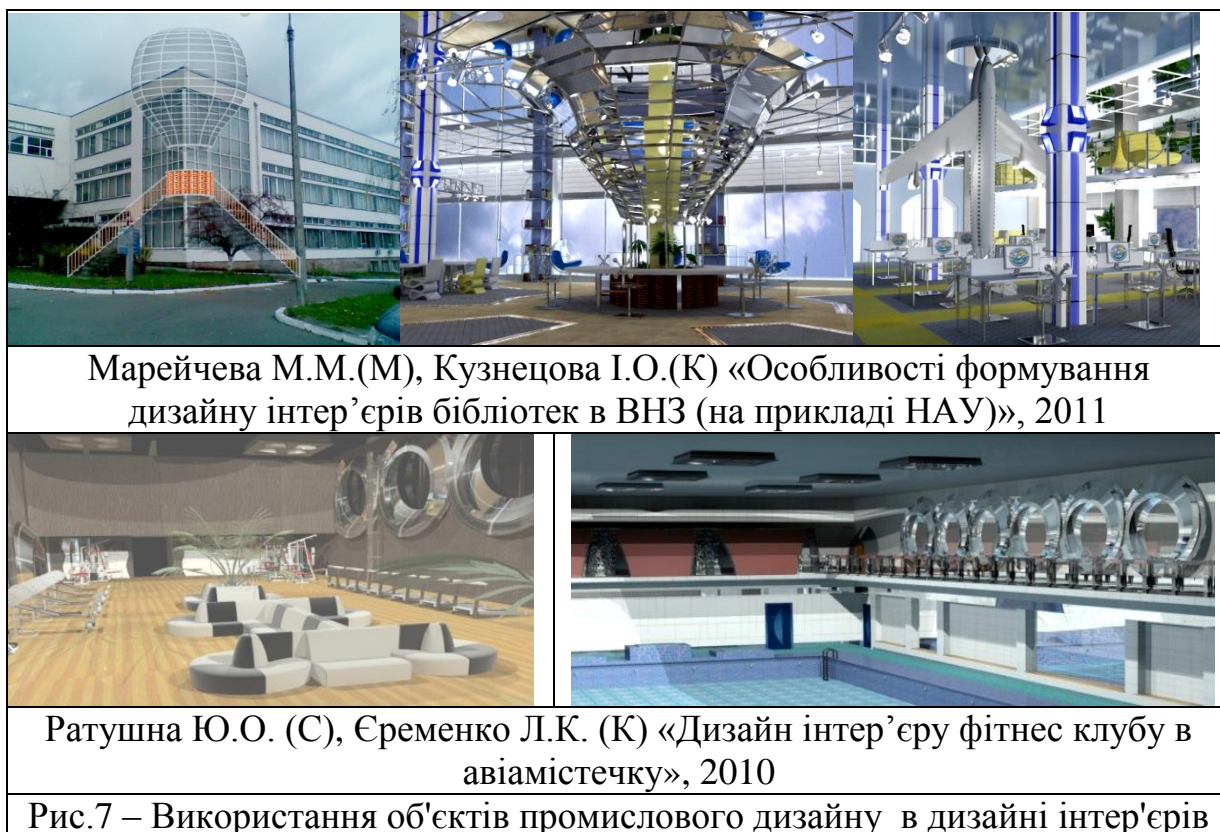
Рис. 5 - Синтез архітектури і інтер'єру

Конспективно розглянемо приклади використання об'єктів промислового дизайну в дизайні інтер'єру. У дипломних проєктах 2011р. дошкільних дитячих закладів їдальня перетворюється на корабель, автомобіль - в ліжко (рис.6). У національному авіаційному університеті на третьому курсі студенти працюють над курсовою роботою по промислового дизайну. При вільному виборі пропонованих тим цієї курсової роботи більшість студентів

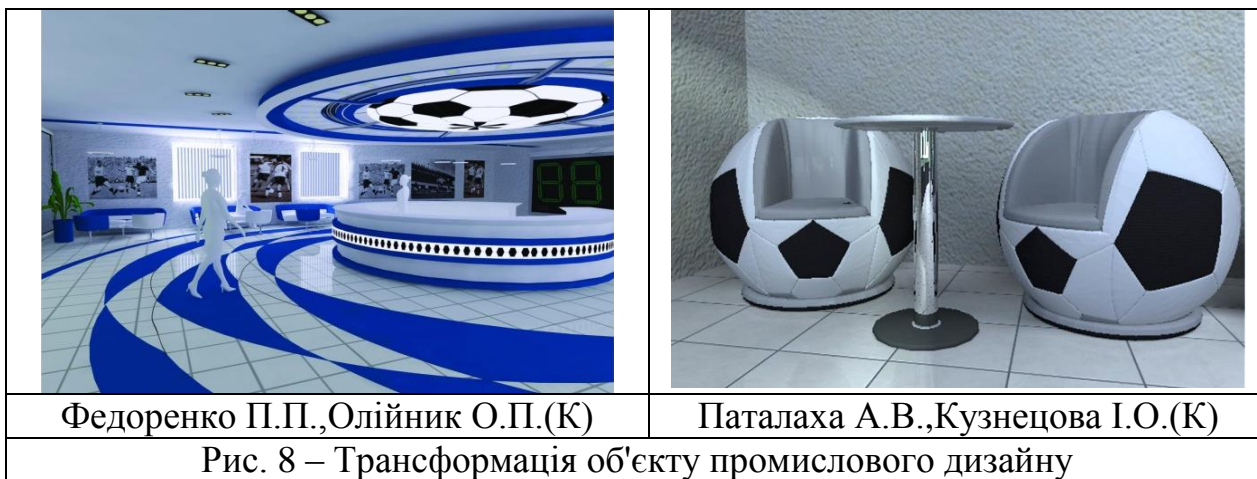
вибирають авіаційну або автомобільну тематику, що позначається пізніше на дипломних проектах у використанні цих об'єктів промислового дизайну в інтер'єрах.

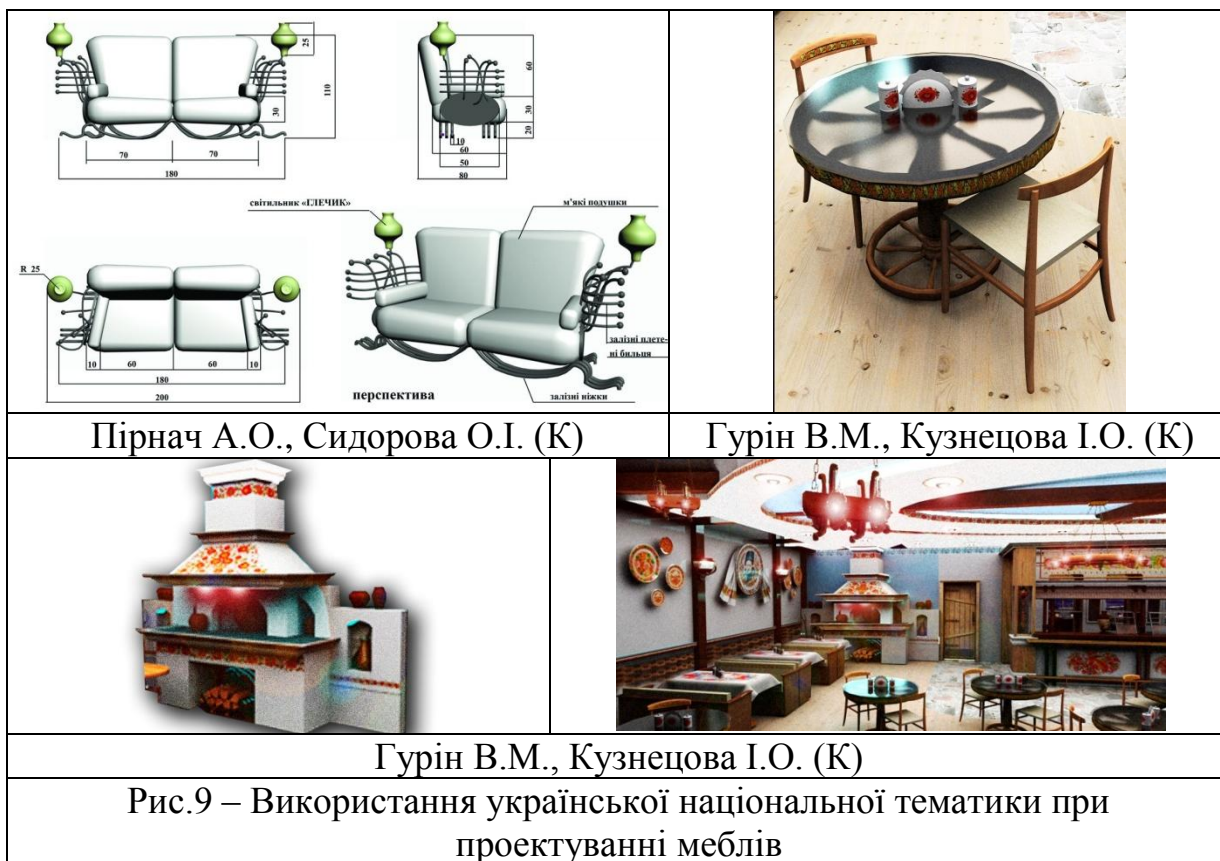
За допомогою об'єкту промислового дизайну можна концептуально зв'язувати між собою вхідну групу і інтер'єр, як показано на рис.7 через сприйняття повітряної кулі, яка при редизайне корпуси бібліотеки НАУ використовується у вигляді оглядового майданчика, а в інтер'єрі останнього поверху НАУ несе функцію декоративного оформлення стійки видачі книг. Це може бути використання макету цілого об'єкту промислового дизайну, як в зображенні літака замість колони у магістра Марейчевой М. Це може бути впізнаний елемент об'єкту промислового дизайну, як ілюмінатори в різних інтер'єрах спеціаліста Ратушної Ю.О.

Об'єкти промислового дизайну, використовувані для підкреслення актуальності якого, - або події, піддаються трансформації. Наприклад, на рис.8 представлена трансформація футбольного м'яча напередодні серії футбольних матчів Євро 2012, до яких наперед готується вся Україна. Магістр Федоренко П.П. перетворює футбольний м'яч на світильник в дипломній роботі «Прийоми і засоби дизайну інтер'єрів готельних комплексів призначених до проведення спортивних змагань», а магістр Паталаха А.В. - в крісло в дипломній роботі «Методи і засоби стилістики дизайну інтер'єру аеровокзалу в умовах підготовки до Євро-2012».

Студентами запропоновані нестандартні об'єкти промислового дизайну з використанням національної тематики (рис.9).

При цьому пряме історичне цитування елементів українського інтер'єру в новому контексті (пекти як елемент декору) використовується рідко, на порядок частіше студенти проводять трансформацію образів. У 2011 р. спеціаліст Пірнач А.О. у дипломному проєкті «Дизайн інтер'єру рекреаційного комплексу з кінотеатром в авіомістечку» розробила постмодерністський диван з горщиком, магістр Гурін В.М. у дипломній роботі «Прийоми використання Петриківського розпису в дизайні інтер'єрів аеровокзалів» - стіл з опорою і столешницею у вигляді колеса, петриківським розписом.

Актуальність використання графічного дизайну в дизайні інтер'єру зростає в епоху постмодернізму, коли такі відомі дизайнери, як наприклад, Р. Вентурі, почали використовувати текст у вигляді декору. Різноманітні графічні зображення, починаючи від простого орнаменту і декору до стилізованої або реалістично - живописного розпису стін, набули поширення в сучасних проєктованих інтер'єрах. На рис. 10 приведений геометричний декор в дипломній роботі магістра Філюшка С.І. «Особливості формування дизайну інтер'єрів спортивного комплексу України» (2011) і орнамент, основним елементом якого є стилізоване зображення спортсменів в дипломній роботі магістра Січкара Ю.М. «Особливості формування дизайну інтер'єру комплексу екстремальних видів спорту, який розташований на території стадіону СКА» (2011).

Висновки. Синтез мистецтв використовується в абсолютній більшості об'єктів проєктування сучасних українських інтер'єрів. До першого рівня синтезу мистецтв відносяться інтер'єри сакрального простору, інтер'єри дитячих дошкільних установ і інтер'єри, де відбуваються театральні дії. В основному в інших інтер'єрах використовують синтез мистецтв другого - четвертого рівня. Урахування нових технологій при цьому носить не системний характер.

Перспективи досліджень. Необхідно розглянути закономірності формоутворення простору при створенні сучасних інтер'єрів з урахуванням синтезу мистецтв і нових технологій.

Література

1. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури ХХ століття (національний та глобалізаційний аспекти) Дис...д-ра мистецтвознавства: 05.01.03. – Львів, 2006. – 368 с.
2. Даниленко В.Я. Дизайн Центрально- східної Європи. - Х.:ХДАДМ, 2009. – 172с.
3. Лучшие интерьеры Украины.2003- 2004. Под ред. Олейник Е. - Киев: Архитектура и престиж, 2005. - Выпуск 3. – 207 с.
4. Мараховський А.А. Стилi в дизайні першої половини ХХ ст. у контексті синтезу мистецтв // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв . – Харків.- 2011.- №4. – здано до друку
5. Миллер Дж. Мебель. Все стили от древности до современности. – М.: АСТ – Астрель, 2006. – 559 с.
6. Пайл Дж. Дизайн интерьеров: 6000 лет истории. – М.: АСТ Астрель, 2006. – 559с.
7. Райли Н. Элементы дизайна. Развитие дизайна и элементов стиля от Ренессанса до Постмодернизма. – М.: ООО «Магма», 2004. – 544с.
8. Самойлович В.П. Народное архитектурное творчество.- К.: Будівельник, 1977. - 230с.
9. Татїївський П.М. Особливості становлення та перспективи розвитку дизайну в Україні: Автореф. дис... канд. тех. наук 05.01.03 / КНУБА. — К., 2002. — 17с.